4.400.000 ТОННА ТАЙЁР!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 223 (4682).

11 НОЯБРЬ ШАНБА 1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

Бекобод район, 1-«Далварзин» совхозининг учинчи бўлимидаги Неъматжон Озатов бошлиқ бригада аъзолари йиллик планни бажариб, мажбурият ҳисобига пахта топшира бошладилар. 101 гектар майдондан 271 тонна «оқ олтин» териб олинди. Ялпи ҳосилнинг 80 проценти бункерлардан тўкилди. Пахтанинг кўп қисми биринчи сортга қабул қилинди.

Механик-ҳайдовчилардан Пўлат Бекжонов ўз агрегати билан 160 тонна пахта териб бригада хирмонига баракали ҳисса қўшди.

Терим даврида кўп минг килограммчи чевар теримчилар маҳорат кўрсатиб ишладилар. Холниса Яхшибоева, Саодат Бектошева, Кароматт Акрамова, Янглишой Норматова ва Санталат Норматова сингари теримчилар ҳозиргача 6—7 тоннадан пахта териб кўпларга ўрнак бўлдилар.

Бригада далаларида ҳали ҳосил сероб. Шуни ҳисобга олган азамат пахтакорлар ҳосилдорликни 30 центнерга етказиш, қолган ҳосилни сира нобуд қилмай териб олиш учун курашмоқдалар.

У. ҚУРБОНОВ.

ЖАҲОН МЕҲНАТКАШ ЁШЛАРИ УЧРАШУВИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Азиз дўстлар!

Ўзингизнинг жаҳон учрашувингизга тўпланган сиз, меҳнат аҳли ёш авлодининг вакилларини самимий табриклайман.

Моддий ва маънавий бойликлар бунёдкорларининг ўсиб бораётган отряди—меҳнаткаш ёшлар барча меҳнаткашларнинг талаблари ва ҳаётий манфаатлари рўёбга чиқарилиши учун, халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун, миллий ва социал озодлиги учун, монополиялар зулмига ва империалистик агрессияга қарши кураш йўлига тобора қатъият билан ўтаётганликлари қувончли бир ҳолдир. Бу эса ёшлар ишчилар ҳаракати сафларига қўшилиб, касаба союзларига ва оммавий демократик ташкилотларга кириб, замонамизнинг тарихий вазифаларини ҳал этишга муҳим, айтиш мумкинки, зарур ҳисса қўшишга қодирдирлар, деган ишончни мустаҳкамлайди.

Ҳозир биз буюк ўзгаришларнинг гувоҳи ва қатнашчилари бўлиб турибмиз, янги, прогрессив кучларнинг эски реакцион кучлар билан кескин кураши вазиятида яшаб турибмиз. Асримиз охирида дунёнинг қандай қиёфада бўлиши кўп жиҳатдан етмишинчи йилларнинг ёшларига боғлиқ бўлади. Ёшлар зиммасига инсоният келажаги учун жуда катта масъулият тушади, чунки келажак ёшларникидир, меҳнаткаш халқникидир.

Меҳнат аҳлининг, аввало ишчилар синфининг синалган қуроли бор, у ҳам бўлса — жипслик, ҳаракат бирлиги, интернационал бирдамликдир. Дунёни қайта қуриш учун, ўз социал ва сиёсий ҳуқуқлари учун курашаётган ёшлар меҳнаткашларнинг шонли халқаро биродарлик анъаналарини кўпайтиришлари муҳимдир.

Сизлар Совет Иттифоқи пойтахтига улуғ айём—кўп миллатли Социалистик давлат ташкил этилганлигининг 50 йиллиги арафасида тўпландингиз. Бизнинг революциямиз ва коммунистик қурилиш тажрибамиз халқлар дўстлиги замирида нақадар буюк ижодий ва ўзгартирувчи куч борлигини, турли миллат меҳнаткашларининг ягона оиласида ёшлар қандай шонли роль ўйнаши мумкинлигини яққол кўрсатди.

Учрашув қатнашчилари ер куррасининг турли жойларидан, юздан ортиқ мамлакатдан келишди. Сизлар турли социал-иқтисодий системалар шароитида яшаб турибсиз, турли сиёсий қарашлар ва эътиқодларга мансубсиз. Аммо сизларнинг ҳаммангизга муштарак хусусиятлар кўп, бу хусусиятлар ёшликнинг ўзигина эмас, барча кишиларнинг озодлиги, тенглиги ва бахт-саодати идеалларининг тантанаси йўлидаги ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликка интилишдан ҳам иборатдир.

Жаҳон учрашувига чин кўнгилдан муваффақият тилайман бу учрашув сизларни янги тажриба, янги ғоялар билан бойитиши, дунёдаги илғор ёшларнинг халқаро ҳамкорлигини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун таъсирчан омил бўлиши шубҳасиз.

Л. БРЕЖНЕВ.

ГЕКТАРИДАН 40 ЦЕНТНЕР

Колхозимиз меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириб, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллигини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олиш ниятида бошланиб кетган умумхалқ мусобақасига қўшилиб пахта, каноп, чорва ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан мўл ҳосил етиштириш учун фидокорона меҳнат қилдилар.

Айниқса, бу йилги инжиқ оби-ҳаво шароитида деҳқонларимиз билим ва кўп йиллик тажрибаларини маҳорат билан ишга солиб, юксак мажбуриятга яраша ҳосил етиштиришди. 12 октябрда, яъни 17 иш кунида оширилган халқ хўжалик плани бўйича берилган топшириқ бажарилди. Ўрта ҳисобда ҳар гектар ердан 31,1 центнердан пахта териб олинди.

Дастлабки ғалабадан руҳланган колхозимиз аъзолари терим суръатини сира бўшаштирмадилар. Мавжуд имкониятларни ҳисобга олиб, ҳосилдорликни 37 центнерга етказишга аҳд қилдилар. Оширилган мажбуриятни бажариш учун колхозчилар, механизаторлар, ёшу-қари жонбозлик кўрсатиб ишлади. 25 октябрда оширилган социалистик мажбурият ҳам шараф билан бажарилди. Ҳосилдорлик колхозимиз бўйича 37 центнердан ошди. Энди колхозчиларимиз юбилей йилида ҳосилдорликни 40 центнердан оширамиз, яна 300 тонна пахта берамиз, деб учинчи социалистик мажбурият олдилар.

Социалистик мажбуриятни бажаришда бир қатор бригада ва звенолар катта ҳисса қўшдилар. Абдусаттор Абдуллаев, Наби Ўринбоев, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Хан Пётр, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Турғанбек Исмонқулов, Қовунбой Тешабоев бошлиқ бирգада ва Пейсен Боймирзаев, Маҳмуд Ўринбоев, Абдурауф Ғаффоров, Абсалом Бобоев бошлиқ звено аъзолари, Юрий Ким бошлиқ участка аъзолари ҳар гектар ердан 40—45 центнердан ошириб ҳосил йиғиб олдилар.

Бундай юқори ҳосил колхозимизда ҳеч қачон олинмаган эди. Бултур ҳосилдорлик 34,1 центнерга етган эди. Эндиги ниятимиз ҳосилдорликни 40 центнердан оширишдан иборат. Бу мақсадга ҳам сўзсиз эришамиз. Ҳозиргача давлатга топширилган 2504 тонна пахтадан 2162 тоннаси машина билан териб олинди. Машина терим плани 140 процентдан ошириб адо этилди. Механик-ҳайдовчиларимиздан Саттор Музаффаров, Абдурафи Ғафforов, Малах Сулаймонов, Омон Мингбоев, Облоқул Чиннибеков, Яхшилик Мамбетов, Хусанали Умаралиев 100—160 тоннага етказиб пахта териб бердилар.

Хўжалигимизнинг бошқа тармоқларидаги ишлар ҳам чакки бўлмади. Сут, пилла, гўшт, шоли, мева, сабзавот, қовун-тарвуз топшириш планлари ҳам ошиғи билан бажарилди. Масалан, 134 ўрнига давлатга 230 тонна шоли сотилди. Каноп плани 106 процент, қорамолларнинг бош сони 117, гўшт 130, сут 156 процент адо этилди. Ҳар сигирдан ҳозиргача 2200 литрдан сут соғилди. Йил охиригача бу 2550 литрга етказилади. Чорва қишлови учун етарли миқдорда ем-хашак жамғариб қўйилди. Бултур чорвачиликдан 11 минг сўм соф фойда олинган эди, бу йил 20 минг сўм соф фойда олмоқчимиз.

Колхозимизда ўзбек, қозоқ, тожик, рус, корейс, татар, турк, озарбайжон сингари йигирмага яқин миллат вакиллари бир оила бўлиб яшамоқда. Колхозимизни дўстлар, биродарлар, ҳамкорлар оиласи, деса бўлади. Аҳил коллективнинг қудрати билан катта ғалабаларни қўлга киритмоқдамиз. Совет Социалистик Республикалар Иттифоқининг 50 йиллик тўйига муносиб совға ҳозирлаймиз.

И. ЮНУСОВ

Оққўрғон районидаги Свердлов номли колхоз раиси.

АБДУВАЛИ ТУРСУНОВ ҳозиргача «Ўзбекистон» машинасида 200 тоннадан ортиқ пахта терди. У Бўка районидаги «Ленинизм» колхозида бир неча йиллардан бери механизаторлик қилади. Шу кунларда ҳам трактор рулини моҳирлик билан бошқариб, яхши кўрсаткичларни қўлга киритмоқда.

Суратда: А. Турсунов. А. МАЛЬЦЕВ фотоси.

ЁШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯСИ

10 ноябрь куни Москвада «Ҳозирги жамиятдаги меҳнаткаш ёшлар ва уларнинг ўз ҳуқуқлари, социал тараққиёт, миллий мустақиллик ва тинчлик учун кураши» деган мавзудаги халқаро конференцияси ишлай бошлади. Бу конференция меҳнаткаш ёшларнинг жаҳон учрашуви доирасида ўтказилмоқда.

Конференцияни СССР Ёшлар ташкилотлари комитетининг раиси Г. И. Янаев очди.

Конференция қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг табрикномасини баланд руҳ билан кутиб олдилар. Табрикномани КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев ўқиб эшиттирди. (ТАСС).

ТОМАТ ПАСТАСИНИНГ САЕХАТИ

Ўзбекистон консервачилари Германия Федератив Республикасига юбориш учун уч юз тоннадан кўпроқ томат пастаси тайёрладилар.

Ўзбекистон томат пастаси ўзининг таъми, сифати жиҳатидан мамлакатдаги энг яхши томат пастаси деб танилди. Бошқа кўпгина мамлакатларда, шу жумладан Италия, Франция ва Швецияда ҳам бу маҳсулот кўпчиликка манзур бўлмоқда.

(ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙ ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 10 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — бир кунда тайёрланган пахта, иккинчи стун — мавсум бошидан бери, учинчи стун — шу жумладан бир кунда машинада терилгани, тўртинчи стун — мавсум бошидан бери

ОҚҚЎРҒОН	0,12	116,69	0,03	124,84
ПИСКЕНТ	0,04	109,41	—	105,30
БЕКОБОД	0,10	107,13	0,11	103,06
БЎКА	0,06	104,44	—	100,68
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,02	103,52	—	103,52
ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ	0,02	103,25	—	101,70
ЯНГИЙЎЛ	0,18	102,17	0,04	110,56
Область бўйича	0,09	107,37	0,03	109,66

КЎРИК-КОНКУРС ҒОЛИБЛАРИ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил топганининг 50 йиллигига тайёргарлик жараёнида ўн беш иттифоқчи республикаларнинг ҳаммаси энг яхши қишлоқ посёлкалари, қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотлари бунёд этиш ҳамда ободонлаштиришни яхшилаш бўйича ўтказилган Бутуниттифоқ кўрик-конкурсида қатнашдилар. Бу мусобақани СССР халқ хўжалик ютуқлари виставкаси, СССР Госстройи, СССР қишлоқ хўжалик, қишлоқ қурилиши, мелиорация ва сув хўжалиги министрликлари, СССР давлат граждан қурилиши, ВЛКСМ Марказий Комитети, ВЦСПС, СССР архитекторлар союзи, «Сельская жизнь» ва «Строительная газета»ларнинг редакциялари ўтказмоқдалар.

Бутуниттифоқ кўрик-конкурсининг дастлабки икки босқичи якуни Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги арафасида маълум қилинган эди. Бу якун бўйича 318 хўжалик, ташкилот ва корхоналар СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг дипломларига сазовор бўлишди. Қурувчилар, лойиҳачилар, колхозчилар ва совхоз ишчиларидан 2500 киши олтин, кумуш ва бронза медаллари билан тақдирланди. Улуғ Октябрнинг 55 йиллиги арафасида Бутуниттифоқ кўрик-конкурсининг жюриси мусобақа учинчи босқичининг якунини чиқарди.

Кўрик-конкурсда 153 совхоз, колхоз, бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотлари ғолиб чиқдилар. Уларга СССР халқ хўжалик ютуқлари виставкасининг дипломлари топширилди. Ғолиблар орасида республикамиздан ҳам бир неча колхоз ва совхозлар, қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотлари борлиги қувончлидир. Хусусан Қашқадарё областидаги Главсредазирсовхозстройга қарашли «Каршистрой» бошқармасининг Толимаржон посёлкаси виставканинг биринчи даражали диломи билан мукофотланди.

Бухоро область Навоий районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхози, Самарқанд область Булунғур районидаги «Октябрь» колхози, Тошкент область Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг усадьбалари СССР халқ хўжалик ютуқлари виставкасининг иккинчи даражали дипломларини олишга сазовор бўлдилар.

Андижон область Избоскан районидаги «Коммуна» колхозининг усадьбаси, Самарқанд область Норпой районидаги Киров номли колхознинг Сотиболди посёлкаси, Сурхондарё область Шеробод районидаги Янгиобод совхозининг марказий усадьбаси, Сирдарё область Сирдарё районидаги 6-совхознинг посёлкаси, Фарғона область Фарғона районидаги «Ғаниобод» совхози, Хоразм область Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли, «Правда» колхозларининг марказий усадьбалари виставканинг учинчи даражали дипломларига лойиқ бўлдилар.

Энг яхши аҳоли пунктлари қуриш ва ободончиликни яхшилаш бўйича Бутуниттифоқ кўрик-конкурси қишлоқларда ҳамон давом этмоқда. Кўрик конкурснинг навбатдаги якуни 1975 йилда чиқарилади.

КУРАШ ДАВОМ ЭТАДИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ VIII ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Коммунист Норинбой Ҳасанов бошлиқ бригада пахтакорлари юбилей йилида 125 гектар ерда деҳқончилик қилиб, пландаги 22,5 центнер ўрнига 33 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтариб, барчага намуна кўрсатдилар. Бригаданинг 300 тонна пахтаси «зангори кема»ларда териб олинди. Бу машина теримида кўзда тутилганидан 110 тонна кўпдир.

Бригада коммунистлари ҳосилдорликни оширишда колхозимизда рекорд кўрсаткичга эришдилар. Исфахон Сардоров, Мираҳмад Мирзааҳмедов, Йўлдош Эргашхўжаев каби коммунистлар бошлиқ бригада аъзолари ҳам юбилей йилида ажойиб муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Коммунистлар активлиги ошиб бораётганлиги учун ҳам кейинги пайтда хўжалигимиз экономикаси сезиларли даражада юксалди. Пахтакорларимиз КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, юбилей йилида 1500 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 23,3 центнер ўрнига 25 центнердан ҳосил олдилар. Терилган пахтанинг 2438 тоннаси техника ёрдами билан йиғиштириб олинди.

Техникага суяниб иш тутганлигимиз учун терим муддатлари бу йил маълум даражада қисқарди. Долзарб дамларда машина теримини икки сменада ташкил этдик. Хатира Сайфиддинова, Чинтош Жумаев, Эргаш Жўраев, Қурбон Тўрақулов каби ўн коммунист механизатор агрегатлардан унумли фойдаланиб, мавсумда 100 тоннадан ошириб пахта териб бердилар.

Колхоз партия ташкилоти ва правлениеси далада меҳнат қилаётган пахтакорлар учун зарур бўлган барча маданий-маиший шароитларни яратиб бердилар. Дала шийпонлари колхозчининг дам олиш ва ҳордиқ чиқариш жойига айлантирилди. Дала шийпонларининг ҳаммаси пахта фронтига чорловчи шиорлар билан безатилди, плакатлар билан жиҳозланди. Мусобақадош коллективлар мажбуриятлари осиб қўйилди. Барчанинг диққат-эътибори юбилей йилида зиммага олинган социалистик мажбуриятни шараф билан бажаришга қаратилди.

Юбилей йили вазифаларини муваффақиятли бажаришимизда социалистик мусобақа бизга қўл келди. Пахта теримида биринчиликни олган илғорлар вимпел ва пул мукофотлари билан тақдирланиб борилди. Гулсум Олтмишева, Қурбон Тўрақулов, Эркин Чиннибоев каби коммунист механизаторлар мавсумда бир неча бор мусобақа ғолиби бўлишди.

Ҳозирги кунда пайкалларнинг сўнгги ҳосили териб олинмоқда. Пахтадан бўшаган майдонларни бирин-кетин шудгорлашга киришмоқдамиз. Яқинда колхозимиз коммунистлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети VIII пленуми қарорларини ўз йиғилишларида атрофлича муҳокама қилиб, кузда ва қишда бажарилиши лозим бўлган вазифаларни аниқ белгилаб олдилар. Ҳозирги кунда барча бир жон бир тан бўлиб, кузги дала ишларини қисқа муддатларда тугаллаш учун курашмоқда.

Механизаторнинг ғайрати билан 20 га яқин ҳайдов трактори ремонтдан чиқарилди. 270 гектар лалмикор ер ҳайдалиб, арпа сепилди. Айни кунларда полиздан бўшаган ерлар шудгорланмоқда. Биз кузги шудгорнинг сифатли ўтиши устида алоҳида қайғурмоқдамиз. Шудгорлаш ишлари хўжалигимизнинг икки участкасида бир пайтда олиб борилаётганлиги учун 1-участкага Муносиб Авазовни, 2 участкага эса Эгамқул Эрматовни назоратчи қилиб тайинладик. Улар механизаторлар ишининг сифатли бўлишини таъминлайдилар.

Механиклар ихтиёрига битта кўчма устахона ажратилган. Устахона ходимлари ер ҳайдаётган агрегатларга техника хизмати кўрсатадилар. Механизаторлар меҳнати самарадорлигини ошириш мақсадида улар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа ташкил этганмиз. Илғорларга кўчма Қизил байроқ ва 30 сўм пул мукофоти тақдим этилади. Нормадан кўп ҳайдалган ҳар бир гектар ер учун механизаторларга иш ҳақининг 30 проценти миқдорида пул ҳам берилади.

Кузги дала ишларини қисқа муддатларда якунлаш мақсадида биз шудгорлашни икки сменада ташкил этдик. 8 та ҳайдов трактори ҳозир тиним билмай ишлаяпти. Уларни Холмурод Эргашев, Эргаш Жўраев каби коммунист механизаторлар бошқаришмоқда. Ҳайдалган ерларни звено ва бригада бошлиқлари бирин-кетин қабул қилиб олмоқдалар.

Деҳқонларимиз шудгорлаш билан бир вақтда далаларга маҳаллий ўғит чиқариш билан ҳам банд бўлмоқдалар. Бу тадбир келгуси йил мўл ҳосилини таъминлашда қўл келади. Кўрилаётган чора ва тадбирлар хўжалигимиздаги мавжуд 2310 гектар суғориладиган экин майдонини қисқа муддатларда шудгорлаш имконини беради.

Янги йил мўл ҳосилига шу кунлардан бошлаб замин яратилади. Буни яхши билган пахтакорларимиз Ўзбекистон КП Марказий Комитети VIII пленуми қарорлари асосида кузги ва қишки дала ишларини намунали ўтказиш ва СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини ҳар соҳада қувончли ютуқлар билан кутиб олиш учун курашмоқдалар.

А. ЭРГАШЕВ,

Пискент районидаги Охунбобоев номли колхоз партия ташкилотининг секретари.

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ—ШУДГОР ҚИЛ

10 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Бўстонлиқ	82,0
Калинин	75,8
Юқори Чирчиқ	73,5
Орджоникидзе	59,3
Оққўрғон	27,8
Янгийўл	23,7
Оҳангарон	22,7
Ўрта Чирчиқ	17,4
Бекобод	15,2
Бўка	13,3
Пискент	8,8
Область бўйича	28,7

ҲАСАНБОЙ ЖАМОЛИ

ҚИШЛОҚЛАРГА ШАҲАР ЧИРОЙИ

ШОНЛИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯМИЗНИНГ ТАРИХИЙ XXIV СЪЕЗДИ ВА ПЛЕНУМЛАРИНИНГ ҚАРОРЛАРИДА ҚИШЛОҚЛАР БИЛАН ШАҲАРЛАР УРТАСИДАГИ ТАФОВУТНИ ЙУҚОТИШ, ҚИШЛОҚЛАРИМИЗНИНГ БУГУНГИ ҚИЁФАСИНИ ТУБДАН ЎЗГАРТИРИШ МАСАЛАЛАРИ АЛОҲИДА ЎРИН ОЛГАН. БУ КЎРСАТМАЛАРГА АМАЛ ҚИЛИНГАН ҲОЛДА КЕЙИНГИ ЙИЛЛАР ИЧИДА ЗАМОНАВИЙ, КУРКАМ ҚИШЛОҚЛАР БАРПО ЭТИШ ВА ОБОДОНЛАШТИРИШ БОРАСИДА КУПГИНА ИШЛАР АМАЛГА ОШИРИЛДИ. ҲОЗИР ШУНДАЙ ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ БОРКИ, ҚИЁФАСИ, МАДАНИЯТИ БИЛАН ШАҲАРДАН ДЕЯРЛИ ФАРҚ ҚИЛМАЙДИ. АНА ШУНДАЙ КЎРКАМ, ҲУСНГА БОЙ ҚИШЛОҚЛАРДАН БИРИ КАЛИНИН РАЙОНИДАГИ ҲАСАНБОЙ ҚИШЛОҒИДИР.

БУГУН БИЗ УЛУҒ ОКТЯБРДАН СУНГ ЧИНАКАМ СОЦИАЛИСТИК ҚИШЛОҚҚА АЙЛАНГАН, СЕРФАЙЗ ДИЕР ВА УНИНГ БУНЁДКОР КИШИЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАМИЗ.

Суратларда (юқоридан чапда)—сиз Ильич номли колхознинг миришкор деҳқонларидан бир группасини кўриб турибсиз. Юқоридан пастга — маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг чеварлари колхозчилар хизматида. Бугун қандай баҳо олдинг? Баракали меҳнатдан кейин дам олиш қандай яхши.

ТАРИХДАН ЛАВҲА

ДИЕРИМИЗДА олтин куз. Бу ажойиб фаслнинг ўзига хос чиройи, мафтункор латофати, беқиёс файзи, оромбахш нашидаси бор. Ҳиммати баланд, меҳмондўст деҳқон шу олтин куз дастурхонини кенг ёзиб, битмас-туганмас бойликларини, ширин-шакар ноз-неъматларини эл-юртга тортиқ қиляпти.

Ҳаммаёқда ғарқ пишиқчилик, тўкин-сочинлик, маъмурчилик, бундай олтин куз дамларида серҳосил далалар, мевазор боғларни пиёда кезиб, деҳқон меҳнати самарасини ўз кўзинг билан кўргинг, мевасидан татигинг келади.

Шундай ҳам бўлди. Колхоз раиси Саъди ака билан бу йилги ҳосил баракати, даромад салмоғи ҳақида бошлаган суҳбатимиз қишлоқнинг ўтмишига бориб тақалди.

— Инқилобга қадар сув ғалвасини кўрмаган бўлсангиз ҳам кексалардан кўп марта эшитгансиз. Ўша вақтларда бир томчи сув учун бечора камбағал деҳқон жонини фидо қилган. Лекин қаёқда, сув муштумзўр, бойлар еридан ортиб, деҳқонга нафи тегмаган. Ерига сув борганда ҳам қон аралаш суғорилган. Шунда ҳар йили бўладиган сув ташвишидан тинка-мадори қуриган. Ҳасан ота исмли муборак зот бисотидаги бир ҳўкизи билан сув келтириш учун жўяк олишга чиққан экан. Отанинг якка ўзи бир неча кун мобайнида ариқ қазибди. Унинг жасоратини кўрган деҳқонлар кейинчалик отанинг ёнига кириб, биргаликда сув келтиришган. Қишлоғимизнинг. табаррук кексалари айтишича бу воқеага ҳозир бир асрдан кўпроқ вақт ўтибди. Шу-шу ариғимиз ҳам, қишлоғимиз ҳам сув келтирган ўша табаррук кишининг номи билан юритиб келинмоқда. Шу туфайли бу ариқнинг ҳар томчи суви бизга гавҳардек азиз. Ахир, узумимиз ҳам ана шу гавҳар сувини ичган кўчатимизнинг ҳосили-да. Буёғини сўрасангиз бу сувдан биргина бизнинг хўжалигимиз эмас, Навоий номли колхоз ҳам, Карл Маркс номли, Охунбобоев номли колхозлар ҳам шу кунга қадар ичиб келишади.

МЕҲНАТ ШАРОФАТИ

ҲА, раиснинг айтганича бор. Ярим асрдирки қишлоқда баҳор нафаси эсиб юрибди. Суви гавҳар, тупроғи олтин қишлоқ далалари ўз ҳосилини кўз-кўз этиб, мевасини жафокаш меҳнаткаш деҳқоннинг ўзи тотияпти, ҳамшаҳар ишчи дўстлари билан бирга борини баҳам кўраяпти.

Йўқ-йўқ бугунги деҳқон ерини Ҳасан отадек қон эвазига суғормайди, омоч билан якка ўзи ариқ қазиб, ер ҳайдамайди. Советлар диёрида довруғи етти иқлимга тарқалган деҳқон ёнида қўли қадоқ ишчи деган кўмакдоши, ўз лабораториясида мўъжизалар яратаётган олим деган маслаҳатдоши шай бўлиб турибди. Ишчи яратиб берган техника билан деҳқон янги каналлар қазиб чиқараяпти, техника билан янги ерлар очаяпти, шу техника билан ерга уруғ қадаб шу техника билан ҳосилини териб олаяпти. Олимларимиз, янги-янги тез пишар серҳосил навларни яратиб деҳқон шуҳратини оламга таратяпти.

— Узоққа бориб ўтиришни ҳеч ҳожати йўқ, — деб суҳбатни давом эттирди шу қишлоқ советининг раиси ўртоқ Қозоқбоев, — бу фикрнинг далили сифатида биргина Ильич хўжалиги қудрати билан даромадини эслатиб ўтишнинг ўзи кифоя. Тўғри яширадиган сиримиз йўқ. Колхоз янги ташкил этилган йиллари бир неча вақт раислик қилиб, ҳозирда кексалик гаштини сураётган Файзихўжа ота Тошхўжаев билан Нормат Парпибоевлар яхши билишади. Ўша кезларда мунақа аслаҳа-анжомлар қаёқда дейсиз. Кетмон билан ер тимдалаб, кун ўтказган вақтларимиз ҳам бўлди. Мана энди кўринг, колхозимизни. Мана бугун техникамиз ҳам техника тилини биладиган кадрларимиз ҳам шай. Қўлимизни қаёққа узатсақ етади. Биргина шу колхознинг ўзида ер ҳайдайдиган машинанинг ўзидан 15 та, экадигани алоҳида, териб оладигани алоҳида. Хашакни айтмайсизми ўришдан тортиб, молнинг олдига қиймалаб ташлагунча техниканинг ўзи бажаради. Юк ташийдиган машиналарни айтмасак ҳам бўлади.

Дарҳақиқат шундай. Партия ва ҳукуматимизнинг деҳқонга тинмай оталарча каромат қилиб келаётганлиги боисидан ҳам хўжалик қолоқ аграр хўжаликдан, кўп тармоқли ва сермаблағ индустриал хўжаликка айланди.

Мана бир мисол. Бундан олти йил муқаддам шу Ильич номли хўжалик тупроғи олтин далаларидан 1900 тонна сабзавот етиштириб олинган эди. 1970 йилга келиб, сабзавотнинг ўзидан 4122 тонна, картошкадан 770 тонна ҳосил олинди. Ўтган йили 5269 тонна сабзавот сотилган бўлса, юбилей йилидаги ҳосил баракаси мўлжалдаги тошни ҳам босиб кетди. Хўжаликнинг миришкор деҳқонлари бу йил шаҳарлик бирoдарлар дастурхонига 4480 тонна сабзавот тортиқ этамиз деб аҳд қилишган эди. Аҳдига вафодорлар бу ваъдаларини беш ярим минг тоннадан ошириб адо этишди. Картошканинг ўзидан 825 тонна эмас 850 тонна териб олинди. Узумни айтмайсизми? 165 тонна беришлари керак эди. 270 тонна узум топшириб планни 170 процент қилиб бажаришди азаматлар. Хўжалик 1966 йилда сабзавотдан 480 минг сўм даромад қилган бўлса бу йил ана шу ҳосилни ўзидан 1 миллион 200 мингни мўлжалга олишаяпти.

— Ана шу рақамлардан ҳам жонажон Коммунистик партиямиз кўрсатиб келаётган ёрдами самараси, меҳнатимизнинг салмоғи кўриниб турибди, — дейди хўжалик раҳбари Саъди ака Раҳматуллаев суҳбатга қўшилиб, — шундай бўлгандан кейин қишлоқ хусни ҳам, деҳқон турмуши ҳам гўзаллашиб бораверар экан.

ҲАЁТ ЧАРОҒОН, ТУРМУШ ФАРОВОН

РАИСнинг «Шундан кейин» деган иборасида бир олам мазмун бор эди. Бу билан у эҳтимол меҳнат туфайли деҳқонга кулиб боққан бахт иқболни назарда тутгандир. Эҳтимол қишлоқ гўзаллиги-ю, турмуш фаровонлигини айтмоқчи бўлган. Ахир, бундан ҳам бошқача бўлиши мумкинми?

Дарҳақиқат, Хасанбой қишлоғи Советлар даврида қайта яшарди. Маданияти юксалган, ҳусnга бой, гўзал қишлоққа айланди. Мафтункор боғ-роғлари, бир-биридан шинам ва кўркам уйлари, хожатбарол маданий-маиший ва савдо тармоқлари бир-бири билан туташган равон ва чароғон кўчалари қишлоқнинг кўркамлиги, турмушнинг фаровонлигидан дарак бериб турипти.

Азим дарахтлар соя ташлаб турган кўчанинг икки қанотига қатор тушган басавлат уйларга боқиб, кишининг кўзи қувнайди. Ҳа, бир вақтлари қамиш бўғотли кулбаларда ҳаёт кечирган бечора деҳқон авлоди бугун тунукавонли қўшайвон уйларда яшамоқда. Унинг маданий эҳтиёжи учун нимаики зарур бўлса ҳамма-ҳамма нарса мавжуд. Деҳқон ҳалол меҳнати билан топган даромади ҳисобига уйини безатмоқчи экан, марҳамат қишлоқда турли хил саноат моллари магазинлари улар хизматида. Айтайлик, ишлаб турган радио ёки телевизори бирдан тихирлик қилиб гапирмай қўйди. Бундай вақтда қўлтиқлаб шаҳарга тушиб ўтиришнинг фойдаси йўқ. Шу ернинг ўзида янги очилган устахонада тилга киритиб беришади. Нимасини айтасиз, модалар ательесининг моҳир чеварлари, қўша-қўша магазин сотувчилари ана шу деҳқон хизматида. Дорихонадан тортиб, шифохонанинг врач ва ҳамширалари беморлар атрофида эртаю-кеч парвона...

Раис «шундай бўлгандан кейин» деганида эҳтимол қишлоқнинг ана шу маданиятини кўзда тутиб гапиргандир. Эҳтимол сўнгги йиллар ичида бир-бирига уланиб кетган янги-янги қурилиш ишларини айтмоқчи бўлгандир. Сўнгги икки йил ичида бу ерда кир ювиш комбинати фойдаланишга топширилди. У элга хизмат қилиши билан 150 ўринли болалар боғчаси, 600 ўқувчига мўлжалланган мактаб биноси қурилиши бошлаб юборилди. Ана шу объектлар билан бир қаторда туғуруғхона, икки чойхона қуриб битказилди. Тўрт қаватли сабзавотчилик техникуми ҳам шу қишлоқ территориясида қад кўтарди.

Қишлоқ Советининг яқиндан берган ёрдами туфайли қисқа вақт ичида 60 оила янги ҳовли тўйлари ўтказишди. Қайси бир колхозчи хонадонига кирсангиз, давр жиҳозларидан кўзингиз қувнайди. Радиоприёмник, телевизор ҳар бир уйда файз таратиб турипти. Деворларга осиғлик чўғдек гиламлар, шкафу, кроватлар, холодильник, қўйингчи тўқ маданий турмушга нимаики зарур бўлса ҳамма-ҳаммаси бор. Ҳовлилар баҳаво, ишкомлару мевали дарахтлар ҳосилидан бўшаб қиш уйқусига бош қўйган.

— Колхозчиларимиз яқин кунларгача оқар сувлардан фойдаланиб келишарди, — деди қишлоқ Советининг раиси ўртоқ Қозоқбоев ўз суҳбатида, — биз хўжалик раҳбарлари билан келишиб, бу масалани ҳам ҳал этдик. Деҳқонларимиз краннинг тоза, зилол сувидан баҳраманд бўлсин деб 22 километр масофага водопровод трубалари ётқизилди.

Ҳали қиладиган ишларимиз кўп. Ўйлаб қўйган режаларимиз катта. Келаси йилдан ободончилик ишлари учун янада кўпроқ маблағ ажратамиз.

ЭЛ ЭЪЗОЗЛАГАН КИШИЛАР

БУГУНГИ қишлоқда азалий орзу-умидлари рўёбга чиққан фаровон турмушнинг табаррук соҳиблари, пири бадавлат оталар, ҳалол меҳнати билан бахтини топиб, эл орасида шуҳрат қозонаётган кишиларнинг қай бирини тилга олсак экан, бирини айтсак иккинчиси қолиб кетаётгандек туюлди назаримизда.

Мана, Жабборберди ота Раҳмонбердиевнинг оиласини олайлик. Биз бу пири-бадавлат хонадонга ташриф қилганимизда ота ҳовлисида ишком оралаб хомток қилаётган эди. 70 баҳорни кўрган ота умрининг қирқ йилдан ортиғини колхоз ишига сарфлабди.

— Колхозда ишлаб кам бўлганим йўқ, — дейди ота мамнун жилмайиб. — Кўриб турибсиз, инқилобдан илгари деҳқон етти ухлаб тушига кирмаган уйларда яшаяпмиз. Камчилигимиз йўқ, ҳаммаси бадастур. Омборимизда дон, дастурхонимизда нон тўкин. Саккиз фарзанд, йигирма набирам бор. Фарзандларим бири-биридан қобил, ўқимишли. Катта ўғлим Эркин қишлоғимиздаги мактабда директор ўринбосари, ўртанчаси Раҳимберди ирригация институтида дарс беради, ахир оддий деҳқон оиласига бундан ҳам бахтлироқ ҳаёт борми?

Ёки бир неча йил колхозга бошчилик қилган кейинчалик колхоз партия ташкилотининг секретари бўлиб ишлаган табаррук Файзихўжа Тошхўжаев, ёки колхоз тузумида актив қатнашган кекса коммунист ҳозирда республика аҳамиятига молик пенсионер Маҳкам ота Алиевни олинг. Ахир, қишлоқда бугунги бахтли ҳаётни ўрнатиш йўлида бутун умрини сарфлаган бу табаррук отахонлар ҳақида илиқ сўзлар айтмай бўладими? 85 набира-чеваралар орасида даврон сураётган Марҳамат бувининг бахтини, иқболини куйламай бўладими? Советлар даврида ўқиб олий маълумот олган Шарофат буви Азимованинг бир-биридан ширин бир-биридан қобил 7 фарзанди ва 53 набирасининг бахт-иқболини таърифламай бўладими?

Мана бугун халқ хўжалигимизни янада ривожлантириш йўлида ажойиб мўъжизалар яратаётган химия фанлари доктори Абдуҳаким Абдуазимов, химия фанлари кандидати Маҳмуд Илҳомов каби олимлар шу қишлоқ сувини ичиб улғайишган. Шу қишлоқ мактабида ўқиб, дастлабки таҳсилни олишган. Қодир Хўжаев ёки Эргаш Миролимов, Хайрулла Убайдуллаевлар билан фахрланмай бўладими. Шу қишлоқда улғайган бу олимлар бугун қишлоқ хўжалик фанлари кандидати. Собир Муслимов эса Бухоро область илмий-текшириш институтига директорлик қиляпти.

Шуниси яна қувончлики, бугун қишлоқнинг қайси тармоғида бўлмасин, хизмат қилаётган, фарзандлик бурчини адо этаётган мутахассислар шу қишлоқ фарзандлари.

Қишлоқда ҳалол меҳнат орқасида шон-шуҳрат қозонган кўкси орден ва медаллар билан безанган табаррук кишилар жуда кўп: 11-бригада бошлиғи Лутфулла ака Султонхўжаевнинг ажойиб меҳнати Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди. 6-бригаданинг бошлиғи район Советининг депутати Шоимом Шоюсуповнинг кўксини «Ҳурмат белгиси» ордени, район Советининг депутати Муборакхон Маҳмудхўжаеванинг кўкси «Шавкатли меҳнати учун», 12-бригада бошлиғи Маъсуда Шораҳмедованинг кўксини «Шавкатли меҳнати учун» медали безаб турипти. Кўп йиллардан буён қурилишда самарали меҳнат қилиб, қишлоқни ободонлаштириш ва файзига файз қўшишда ҳисса қўшиб келаётган, биринчи қурилиш бошқармасининг ишчиси шу қишлоқ фарзанди Ислом Содиқов «Октябрь Революцияси» ордени билан тақдирланди.

Бу соҳиби хонадонларнинг бугунги довруғи қишлоқдагина эмас, районга, областга таралган.

Суратда: ҳуснга бой қишлоқнинг равон ва чароғон кўчаларидан бири. Сиз бу кўчанинг икки қанотида яқин икки-уч йил ичида қад кўтарган шинам уйларни кўриб турибсиз.

А. АБАЛЯН фотолари.

КУЛИБ БОҚҚАН ИСТИҚБОЛ

МАДАНИЯТИ ошиб, хусни камоли тўлишиб бораётган бу қишлоқнинг истиқболи янада порлоқ. Қишлоқда коммунал хўжалик ишлари маданий-маиший объектлар қурилиши кенг қулоч ёйдирилади. Қишлоқ деҳқонлари шаҳарлик биродарларининг дастурхонини қиш кунларида ҳам турли ноз-неъматлар, билан безаш мақсадида теплица хўжалигини ривожлантиришмоқда. Ҳозир қишлоқда олти минг квадрат метр ҳажмдаги теплица комбинати қурилиши қизитиб юборилган. Бугун бир минг квадрат метрдан ортиқроқ теплица майдонида деҳқончилик ишлари олиб боряпти.

Қишлоқ Совети ижроия комитети айниқса мактаб ва болалар муассасалари тармоқларини кенгайтириш ишига алоҳида эътибор беряпти. Юбилей йилида мактаблардаги ўринлар сони 120 тага кўпайтирилган бўлса, келаси йилда улар сонини янада ошириш кўзда тутилади. Битта боғча, колхозчилар учун клуб, қуриб ишга туширилади.

Ҳозир қишлоқ далаларида келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин тайёрланяпти. Ана у бошини қийиқ билан танғиб олган йигит «пўлат от»и билан ер ҳайдаяпти. Анову ерда эса бир группа йигит-қизлар ашулани баланд қўйиб, ер бағридан йиғиштириб олинган сўнгги ҳосилни машиналарга ортишяпти. Ҳа, қишлоқлари йилдан-йилга обод ва кўркамлашиб, шаҳар қиёфасига кириб бораётган бу диёрнинг соҳиби хонадонларига бахт-иқбол кулиб боққан. Бу эса партиямизнинг XXIV съезди қарорларида, беш йиллик Директиваларида аниқ ва равшан қилиб белгилаб қўйилган.

А. ШАЙХОВ,
Калинин райони, Хасанбой қишлоғи.

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ТАДБИРКОРЛАР

Агар раҳбар, у хоҳ катта, хоҳ кичик лавозимда ишламасин, одамлар билан муомалада, меҳнатда, интизомда, аввало ўзи намуна кўрсатмаса, коллективда унинг обрўси бўлмайди. Бундай коллектив аъзолари бунақа раҳбарнинг кўрсатмаларини, топшириқларини эшитаверадилар-у, лекин амалий, ишга келганда ўз билганларидан қолмайдилар. Аксинча, раҳбар одамлар билан тил топишса, ҳар бир тадбирни улар билан бамаслаҳат амалга оширса, фикр-мулоҳазаларига эътибор билан қулоқ солса, унинг обрўси ортаверади.

Бу колхоз правлениеси ва партия ташкилоти кадрларни ана шу руҳда тарбияламоқда. Деярли барча бригада ва звеноларга ўз ишини яхши биладиган, малакали кадрлар раҳбарлик қилаётир. Уларнинг кўпчилиги — коммунистлар.

Ана шулардан бири Мадамин Мараимовдир.

Кейинги пайтларда бу йигитнинг номи мажлисларда, матбуотда тез-тез тилга олинадиган бўлиб қолди. Техникага бўлган ихлос, касбга меҳр унга обрў келтирмоқда. Асли Фарғонанинг Шаҳрихон қишлоғида туғилган Мадамин 1946 йилда шу хўжаликка келди. Дастлаб у колхознинг Тўраев бошлиқ бригадасида оддий колхозчи эди. Тракторчилик курсини битиргач звено бошлиғи бўлиб ишлади.

Мадамин илғор механизаторлар тажрибасини қунт билан ўрганиб, пахтачиликдаги ишларни механизация ёрдамида бажариб, теримни механизациялашга қатъий бел боғлади. Машинада ўзи пахта терди. У бошлиқ звено йилдан-йилга ҳосилдорликни ошира борди. Дастлабки йили 29 центнердан хирмон кўтарилган бўлса, 1966 йилда 33 центнердан, келгуси йили 37 центнердан, 1970 йилда эса 43 центнердан ҳосил олинди. Экин майдони кенгайди.

Тадбиркор коммунист бошлиқ бригада тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида эса 89 гектар ердан колхоз бўйича рекорд ҳосил олди: 51 центнердан «оқ олтин» топширилди. У Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Икки марта Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг олтин медали билан мукофотланди.

Ютуқнинг чегараси бўлмайди. Эришилган марра билан хотиржамликка берилиш — Мадаминга ёт хислатдир. Ўтган йили колхознинг камҳосилли тўқай зонасидан ўн гектар ер ўзлаштирилиб, кузда шудгор қилиб қўйилди. Коммунист пахтакор бошлиқ бригада аъзолари эрта баҳордан мўл ҳосилга замин ҳозирладилар. Ерни ҳайдаш, чигит экиш сифатли ўтказилди. Ҳар йилдагидек бу йил ҳам барча майдонда «Тошкент» навли пахтадан мўл ҳосил етиштирилди.

Мадамин эрта тонгда туриб, далага отланганида устоз пахтакор Маҳмуд ака Исматовнинг шу сўзларини дилда такрорлади: «Бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан унумли, баракали меҳнат қилиш режасини кўзла!».

Ахир, барча совет халқлари СССР эллик йиллиги юбилейига муносиб туҳфа тайёрламоқдалар. Бригада аъзолари ҳам бу тўйга улкан хирмон кўтариш билан тўёна ҳозирлашлари керак. Бунинг учун пахтачилик илмини қунт билан эгаллаб, янгиликларни дадил жорий этиш, техникадан моҳирлик билан фойдаланиш, ташаббус кўрсатиб ишлаш талаб этилади. Коммунистнинг бурчи шунга даъват этади.

— Чамамда, бригадамизда ғўза парвариши ёмон бораётгани йўқ. — Мадамин пайкал ораларкан, бир текис дуркун ўсаётган ғўзаларни кўриб, ўзича қувониб қўйди. — 50 гектар ерга кенг қаторлаб чигит экилди. Бу майдонларда ғўза, айниқса, яхши ривожланмоқда. «Тошкент» нави шохлаб ўсади. Шунинг учун ҳам бу усулда экиш айни муддао бўлди. Культивацияни, суғоришни, озиқлантиришни маромида ўтказсак, бу майдонлардан албатта юқори ҳосил оламиз.

Пайкал четида Мадаминнинг ҳамкасби коммунист Тошпўлат Азимжонов уни кутиб турарди. Тошпўлат тракторини созлаб, культивациянинг ишчи органларини кўздан кечирмоқда эди. Дўстлар ҳол-аҳвол сўрашдилар. Тошпўлат кечаги маслаҳат бўйича ён томондаги картадаги ғўзаларни культивация қилишга киришди.

Мадамин ҳам ўз тракторини кўздан кечира бошлади. Шу пайт раис келиб қолди. Бирга карталарни айланишди. Ишнинг боришидан ҳурсанд бўлишди.

— Мен ҳозир район партия комитети бюросидан келаяпман, — деди Маҳмуд ака. — Бюрода эллик центнерчи бригадалар ҳақида, улар сафини кенгайтириш ҳақида сўз борди. Мен сенинг номингни кўрсатдим.

— Ишончингиз учун раҳмат, — деди Мадамин, — албатта бу ишончни оқлашга ҳаракат қиламан.

Эртасига областдан мухбир келди. У Мадамин билан суҳбатлашди. Кўп ўтмай область газетасида бир группа эллик центнерчи бригада бошлиқларининг мақоласи босилиб чиқди. Булар орасида Мадаминнинг ҳам «Тадбиркор бўлайлик» сарлавҳали мақоласи бор эди. Бу мақолада Мадамин бригада аъзолари эллик центнердан ҳосил етиштиришга сўз берганликларини айтиб, ўзининг айрим тажрибалари билан ўртоқлашди. Бу воқеа июнь ойи бошларида бўлган эди.

Ташаббус қанот ёзди. Янгийўллик эллик центнерчилар ҳаракатига областдаги жуда кўп бригада ва звенолар қўшилдилар.

— Сўз бергандан сўнг бажармасак, эл олдида бебурд бўлиб қоламиз. Энди бир масъулиятга ўн масъулият қўшиб ишлайлик. Ҳар туп ғўзани серҳосил қилиб ўстирайлик.

Мадамин ҳар гал далага келиб, иш бошлашдан олдин бригада аъзолари билан суҳбатлашганда шу сўзларни айтарди. Шахсий намуна кучи бошқаларни ҳам унумли меҳнатга ундади. Зокир Файзиев, Ҳасан Умаров, Азиз Миразимов каби сувчилар ғўзани қондириб суғордилар. Мадамин ҳамкасби Тошпўлат Азимжонов билан культивацияни оби-тобида ўтказди. Далаларда кундан-кун иш қизиди. Ғўзалар серҳосил бўлиб ўсди.

Бригада аъзолари теримга тушишдан олдин пухта тайёргарлик кўрдилар. Шунинг учун ҳам терим уюшқоқлик билан бошлаиди. Суръат кун сайин кўтарила борди.

Куни кеча биз Мадамин Мараимов бошлиқ бригаданинг пахтазорларида бўлдик.

— Ҳозиргача ҳар гектаридан қирқ саккиз центнердан ҳосил топширдик, — деди Мадамин Мараимов, — сўзимизнинг уддасидан чиқиш учун ҳаракат қиламиз.

Дала айландик. Ҳали карталарда ҳосил мўл. Бригада аъзолари уруғлик пахтанинг сўнгги килограммигача сира нобуд қилмай йиғиб-териб олиб, эллик центнерлик маррани тез кун ичида эгаллаш учун ғайрат қилмоқдалар.

Биз Мадамин билан суҳбатлашаётганимизда колхоз партия ташкилотининг секретари Раҳимхўжа ака Эшонхўжаев келиб қолди. У яқинда партия мажлиси ўтказилишини, бу мажлисда коммунист Мадаминнинг ҳам ҳисоботини эшитиш мўлжали борлигини айтди: «Қандай қилиб мўл ҳосил етиштирганлигингизни, бу ҳосилни йиғиб-териб олишни ташкил қилганлигингиз, илғор тажрибангиз ҳақида бошқаларга ҳам сўзлаб берасиз».

Мадамин розилик билдирди. Унгача, албатта, мажбуриятимизни ҳам уддалаймиз, деб Раҳимхўжа акани ишонтирди.

Раҳимхўжа ака билан суҳбатлашар эканмиз, у колхозда Мадамин сингари тажрибали ташаббускор коммунист пахтакорлар сафи кўпайиб бораётганлигини айтди.

Чиндан ҳам шундай. Янгийўлдаги «Коммунизм» колхози ана шу сингари фидокор пахтакорлар меҳнати туфайли уларнинг ғайрат-шижоати туфайли йил сайин янги марраларни эгалламоқда.

Н. РИХСИЕВ.

ИЛҒОР САБЗАВОТКОРЛАР ДАЛАСИДА

«Қорасув» совхози сабзавоткорлари юбилей йили мўл ҳосил етиштирдилар. Хўжалик азаматлари шаҳарликларга кўплаб сабзавот ва полиз экинлари етказиб бериш учун мусобақалашиб планни ҳам, мажбуриятни ҳам ошириб бажардилар. Айниқса А. Шерматов бошлиқ бригада аъзолари қўлга киритган натижалар қувонарлидир.

Суратларда: бригада далаларида сабзини йиғиштириб олиш пайти. А. АБАЛЯН фотолари.

ОЛТИН ДУРДОНА

Раис Йўлдош Ҳожиматов бугун ҳам одатдагидек барвақт турди. Кўчанинг нариги бетига ўтиши биланоқ тўхтаб қолди. Нафасидан аёз ҳиди келиб турган нохуш изғирин баданни чимчилаб ўтди. Раис енгил кийинган эди, сесканиб, елкасини қоқди-ю, қовоғини ғужанак қилиб осмонга қаради. Ҳавонинг авзойи айниб, булут подалари гумбази гардунни яхлит яйловга айлантирган.

— Ҳали кўп ишлар ўлдажўлда эди... — афсусланди раис. Табиат раъйига ҳеч нарса деб бўлмайди. Лекин ишни тезлаштириш керак. Ерга «ширр» этиб ёмғир ёғса, эгатга машина киролмайди, теримчилар ҳам қийналади. Қурилиш-чи, у ҳам судралади, ҳар ҳолда ёғинсочиннинг касри кўп бўлади.

— Салом, Йўлдош ака, келдик, — деди қурувчилар бригадири очиқ юк машина устидан сакраб ерга тушаркан.

— Келинглар, чой ичдиларингми?

— Ноништадан келяпмиз, — жавоб қайтарди бригадир.

— Бўлмаса ишни бошлаб юборинглар, ҳавони кўряпсизлар, қани тез бўл деб шама қиляпти, — деди раис.

Раис қурувчилар билан хайрлашиб, идорага шошилди. Бухгалтерлар хонасида Ангрен, Оҳангарон ва Оржоникидзе районларидан келган ёрдамчиларнинг бошлиқлари кутиб турушувди. Бирларига этаклар керак бўлса, бошқаларига ўтин, идиш-товоқ керак бўлиб қолипди. Раис шу ернинг ўзида, бу илтимосларни бажо келтириб, керакли нарсаларни олдиртириб бериб юборди. Сўнг одатдаги идора қоғоз-ҳужжатларини кўздан кечириб, бу кунги ишни тегишли кишиларга тайинлаб, далага шошилди. Уни дала кутарди. Чунки далада ҳали терилмаган қанча-дан-қанча «оқ олтин» ётибди. Колхоз аъзолари ҳам, бошқа жойлардан келган ҳашарчилар ҳам далада.

Кўп йўл босиб, анча уриниб қолган «Волга» машинасини гараждан олиб чиқиб, раиснинг ўзи уни ҳайдаб, 2-бригадага йўл олди. Бу бригада колхознинг юқори ҳосилли звеноларидан ҳисобланади. 50 гектар ерга чигит экиб, ҳозиргача гектаридан 35 центнердан хирмон кўтарди. Яна беш центнердан пахта йиғиб-териб олишга аҳд қилишган.

— Азимхўжа, бошқа тележка қаерда? — деб сўради раис бригада бошлиғи Сангинов билан кўришар экан.

— Теримчилар ёнига юбордим. Терилган кўсакларни пешма-пеш келтириб ворохдан чиқармасак бўлмайди.

— Ҳашарчилардан ҳам хабар олиб туринг. Бирор киши бўш қолмасин. Теримни тезлатиш керак. Сизнинг бригадангиз юқори ҳосилли бригадалардан, Юртга ваъда берган-сизлар. Иш ваъдага яраша бўлсин.

Пахтазорлардан пахта ортилган, кўсак шиббаланган тележкалар хирмонга келмоқда. Улар орасида шаҳарлик биродарлар қўли билан терилган дурдоналар ҳам озмунча эмас.

Колхозда 22 та пахтачилик бригадаси бор. Ҳамма бригадаларда ҳам сўнгги хирмонлар учун кураш кетмоқда. Раис яна йўлга чиқди. У Салим Раҳмонқулов бошлиқ бўлган 13-бригадага келди. Бригада 92 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил кўтарди. Бригада ерларида ҳали ҳосил бор. Раис шуни чамалаб, бригаданинг биринчилар қаторида бўлишини истаб, пахтазор оралаб юрибди.

— Яна беш центнердан пахта берамиз, — дейди бригадир раиснинг кўнглидаги ниятини сезгандай.

— Ҳамма бир ёқадан бош чиқариб ишласа. ваъдангизнинг устидан чиқасиз. Ишларингизга барака истайман. Тезлатиш керак. Ҳаво айниб турипти. Ҳосилнинг барини тез кунда йиғиб-териб олиб, ерни ғўзапоядан тозалаш керак. Келгуси йил ҳосилини ҳам ўйлаш керак.

Раис бу сўзни бригадирга эслатиб, йўлга чиқди. У яна дала айланиши керак. Ҳар куни иш бошида бўлмаса, кишилар ҳолидан, машиналар ишидан хабар олмаса кўнгли жойига тушмайди. Гоҳида пахта териш машиналари тўхтаб қолади, баъзан кўрак чувиш агрегатларининг нафаси ўчади. Теримчилар орасида «бозорчилар» ҳам чиқиб қолади. Шундай вақтларда раиснинг юраги тутун олади. Ўзини қаерга қўйишини билмайди.

Колхозда ишнинг кўзини билиб, ҳаммани хурсанд этиб келаётган бригадалар кўп. Шулардан бири машҳур пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саодат Гулаҳмедовадир. Унинг 70 гектар ери бор. Ҳозиргача ҳар гектардан 35 центнердан ҳосил кўтарди. Мақсади 40 центнерга етказмоқчи. Бир вақтлар қўлда пахта териб рекорд қўйган, мамлакатга донги кетган бу машҳур пахтакор бугун «зангори кема»ни бошқармоқда. У «Ўзбекистон» агрегати билан 100 тонна пахта терди. Унинг иниси Ҳужжат Гулаҳмедов эса 60 тонна пахта терди. Бу бригадада Абдурашид Бўрибоев қарийб 50 гектар майдонда пахта етиштириб, чигитни ўзи экиб, ўзи парвариш қилиб, ҳосилини ҳам ўзи машина билан териб олди.

Кенг пахтазорлар кузги изғириндан жунжикиб, намиққандай кўринади. Аслида ҳам шундай эди. Тунги шудринг, эрталабки қуёш нуридан олмасдай ялтираб, сўнг эриб кетади. Юмшоқ момиқларда эса заррралари қолади. Намиққан пахталарни териб олишга, уни шамоллатиб, сўнг тайёрлов пунктларига жўнатишга тўғри келади.

Хирмон бошида тажрибали пахтакорлар ҳосил сифатини кўздан кечириб, сўнг карвон тузадилар. Қаюм Жиянбоев, Турғун Абдуллаев ва Мурод Аҳмедовлар 2-бригаданинг илғор аъзоларидан. Улар ғўза парваришида намуна кўрсатиб ишладилар. Бригадага қарашли 60 гектар ерни мана шу уч азамат сувидан хабардор бўлди. Вақтида сув тортиб, қондириб, гуркираб яшнатиб бердилар. Натижада ғўза кўчатлари бир текисда ривожланиб ўсди, яхши ҳосилга кирди.

Уч азамат мана бугун хирмон бошида сўнгги кўсакларни тўплаб, сўнгги карвонларни йўлга жўнатмоқдалар.

Бригада колхоздагина эмас, бутун районда пахта тайёрлаш планини биринчи бўлиб бажариб, эл оғзида достон бўлди. Колхоз правлениеси пахтани 9 иш куни, яъни 29 сентябрда ошириб бажарган илғор бригада бошлиғи Собит Эргашевни «Жигули» енгил автомашинаси билан мукофотлади. Бригада шу кунгача ҳар гектаридан 35 центнердан хирмон кўтарди. Бригада қолган ҳосилни йиғиб гектар бошига 40 центнердан пахта кўтариш учун ғайрат кўрсатиб ишламоқда. Шодимат Йўлдошев шу бригадада механизатор бўлиб ишлайди. Биз Шодиматни хирмонда учратдик. У терилган пахтани кўрак чувиш машинаси ёнига тўплаётган эди. Бир зумда кўсаклар хирмон бўлди. Трактор гувиллади, кўрак чувиш агрегати ишга тушиб кетди. Чаноқлар бир томонга, момиқ толалар бир томонга ажралиб, пунктга пахта жўнатила бошланди.

Раис жуссаси кичик, ихчам, чайир Шодиматга қараб, — йил бошидан буён яхши ишлади. Шунинг учун биринчи бўлишди. — деди. Шодимат садаф тишларини кўрсатиб, жилмайди.

— Эл қатори ишладик, жуда мақтаворманг раис ота.

Ҳаммаёқ пахтазор, адирлар орасидан қишлоқлар, боғлар кўринарди. Бир антиқа жой. Кексалар илгари бу ерларнинг қирлари тақир, сойлари тўқайзор бўлган дейишади. Эндиликда ўтмишда шунақа жой бўлганлигига одам ишонмайди. Худди минг йилдан буён яшнаб, гуркираб, ўсиб келаётган жойларга ўхшайди. Шодимат раисга қаради. Раис Йўлдош ака колхозга 20 йилдан буён раислик қилиб келмоқда. У кишига ўхшаган кекса коммунистлар «Олтиш», «Қора қудуқ» ва бошқа жойларни ўзлаштириб, пахта майдонларига айлантирди. Республикамизнинг турли жойларидан марди майдонлар енг шимариб, кўчиб келишди. Асрлар бўйи хомуш ётган адирларни мудроқ уйқусидан уйғотди.

Колхоз бугунги кунда 1800 гектар ерда пахта етиштириб, ҳар гектаридан қарийб 30 центнердан ҳосил кўтариб келмоқда. Колхознинг чорвачилик, паррандачиликдан даромадлари кенгайиб бормоқда. Пилла, шоли, чорва, мева, сабзавот планларини ошириб адо этмоқда.

Бир вақтлар Жағалбой деб юритилган жой-ҳозирги вақтда кўркам Ҳамза қишлоғига айланди. Бу йил колхозчилар учун янги типдаги 10 уй қуриб берилди. Шунингдек 2 дала шийпони, магазин, 2 мактаб, 2 болалар боғча-яслиси бинолари қурилди. Яна бошқа жамоат бинолари қад кўтармоқда. Колхоз қишлоғида харидорлар учун зарур бўлган ҳамма маданий маиший қулайликлар яратилган. Колхоз қишлоғи Бекобод—Тошкент йўли ёнида қад кўтарган. Бу ерда Фарғонадан, Андижондан, Ленинободдан келган машиналарни кўрдик. Меҳмонлар колхоз қишлоғида тўхтаб, унинг дўконларидан совға-саломлар билан йўлга чиқадилар.

Олтиш қирларида раис Йўлдош ака Ҳожиматов, бригада бошлиғи Собит Эргашев ва механизатор Шодимат Йўлдошевлар дала йўлларидан ўтиб бораётган пахта карвонларини мамнун кузатиб турар эдилар.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ,
Бўка райони, Ҳамза номли колхоз.

ПАХТАЗОР ЛАВҲАСИ

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

„ИНТЕРПРЕССФОТО 72" ВИСТАВКАСИ

СОФИЯ, 9 ноябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда «Интерпрессфото-72» халқаро VI виставкаси «Халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамжиҳатлик учун, инсонпарварлик ва социал тараққиёт учун» шиори остида очилди. Виставкага дунёнинг 49 мамлакати, шу жумладан Совет Иттифоқи 800 фотожурналистининг 3.600 дан кўпроқ асари қўйилган.

Виставкадаги фотосуратлар планетамизнинг ҳозирги куни тўғрисида ҳикоя қилади, кейинги йиллардаги энг муҳим воқеалар манзарасини тасвирлайди.

МАДАНИЙ АЛОҚАЛАР КЕНГАЙИБ БОРМОҚДА

ГАВАНА, 9 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда Совет маданияти кунлари ўтказилмоқда. СССР маданият министри Е. А. Фурцева бошчилигида ана шу маданият кунларида иштирок этаётган совет делегацияси Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетида бўлди. Меҳмонлар Марказий Комитет аъзоси Хесус Монтане билан, миллий маданият кенгаши президенти Луис Павон Тамайо билан ва бошқа расмий кишилар билан учрашдилар. Бўлиб ўтган суҳбат чоғида томонлар ҳар икки мамлакат ўртасида маданий алоқаларни янада кенгайтириш масалаларини муҳокама қилдилар.

„ТАРИХДА ЯНГИ ДАВР"

БРАЗЗАВИЛЬ, 9 ноябрь. (ТАСС). Конго меҳнат партияси Марказий Комитетининг органи «Этумба» газетаси Октябрь революциясининг 55 йиллигига бағишланган мақоласида бундай деб ёзади: Россиядаги улуғ Октябрь Социалистик Революцияси инсоният тарихида янги давр, социал революциялар даврини очди. Россиядаги Социалистик революция, деб таъкидланади мақолада, ҳозирги дунёнинг ривожига жуда катта таъсир ўтказиб, халқларни эксплуатациядан ва миллий зулмдан узил-кесил озод қилиш учун курашга руҳлантирмоқда.

Совет Иттифоқи вужудга келтирган социал система шароитда одам одамни эксплуатация қилиши тугатилди. Фан, техника ва маданиятни ривожлантиришда буюк муваффақиятларга эришилди, деб таъкидлайди газета.

ҲУЖУМЛАР ТЎХТАТИЛСИН

ХАНОЙ, 9 ноябрь. (ТАСС). Америка авиацияси Вьетнам Демократик Республикаси территориясини бомбардимон қилишни давом эттирмоқда. 7 ноябрда АҚШ самолётлари Донгхой маъмурий марказига ва Куангбинь ҳамда Нгеан вилоятларининг аҳоли зич яшайдиган бир қанча районларига ҳужум қилди. «В-52» типидаги бомбардимончи самолётлар Нгеан вилоятининг аҳоли пунктларига бомбалар ташлади. Анчагина моддий зарар етказилди, тинч аҳоли орасида ўлганлар бор.

НОРОЗИЛИК НОТАСИ

БЕЛГРАД, 9 ноябрь. (ТАСС). Югославия Социалистик Федератив Республикаси ташқи ишлар иттифоқ секретари вазифасини бажарувчи Я. Петрич Каринтия ўлкасидаги воқеалар муносабати билан ЮСФР ҳукуматининг Австрия ҳукуматига норозилик нотасини Австриянинг Белграддаги элчисига топширди. Нотада Каринтия ўлкасида словенларга ва югославларга қарши кампания кўчайтирилганлиги муносабати билан безовталик изҳор этилган. ЮСФР ҳукумати миллатчилик ва шовинистик ҳаракатларни тўхтатиш учун Австрия ҳукумати дарҳол чора кўради, миллий адоват кайфиятини авж олдираётган ташкилотлар фаолиятини тийиб қўяди, деб умид қилади.

ПОКИСТОН СЕАТО БЛОКИДАН ЧИҚДИ

НЬЮ-ЙОРК, 9 ноябрь. (ТАСС). Кеча Покистон СЕАТО ҳарбий блакидан чиққанлигини эълон қилди. Покистон ҳукумати Филиппин ҳукуматига, шунингдек ушбу ҳарбий сиёсий блокнинг аъзолари бўлган бошқа мамлакатларга юборган нотасида Покистон президент Бхуттонинг сайлов олди ваъдаси ҳамда ҳукмрон Покистон халқ партиясининг сайлов программасига мувофиқ СЕАТО дан чиқади, деб таъкидланади.

СЕАТО ҳарбий блоки 1954 йилда «совуқ уруш» жарчиси, антикоммунизмнинг ашаддий тарафдори, ўша вақтда Қўшма Штатларнинг давлат секретари Жон Фостер Даллеснинг ташаббусига биноан тузилган эди. Бу блокка АҚШдан ташқари Австралия, Янги Зеландия, Покистон, Таиланд, Филиппин, Буюк Британия ва Франция аъзо бўлиб кирган эди. Аммо сўнгги йилларда Франциянинг ушбу ташкилот фаолиятида иштироки СЕАТО кенгашининг сессияларига ўз кузатувчиларини юбориш билангина чекланиб келди.

РОДЕЗИЯ халқи мамлакатда Ян Смит ва Англия ҳукумати ўртасидаги тил бириктирилган режимга қарши қатъий норозилик билдирмоқда. Ҳуқуқларини талаб қилиб, намойишлар уюштирмоқдалар. Суратда: инглиз-родезия битимига қарши уюштирилган намойиш қатнашчиларидан бир группаси.

ТАСС фотохроникаси.

Спорт

ФУТБОЛ

ТБИЛИСИ ДИНАМОЧИЛАРИ СОВРИН ЭГАСИ

Грузин футболчилари чемпионатдаги сўнгги ўйинларини минсклик клубдошлари билан ўтказиб, муҳим ғалабани қўлга киритдилар. Учрашувнинг 64-минутида Четидзе ва 80-минутида Гавашели рақиблари дарвозасига иккита тўп киритиб, ўз командаси ғалабасини таъминладилар. Гавашели киритган тўп клуб учун чемпионат ўйинларидаги 1500-юбилей тўпи бўлди. Бу ғалаба грузин футболчиларига бу йил фахрли учликка киришга йўл очиб берди. Тбилиси динамочилари бу мавсумда камида бронза медалини оладилар. Қолган учрашувларда кумушга даъвогар бўлган Киев динамочилари муваффақиятсиз қатнашгудек бўлса, тбилисиликлар иккинчи ўринга ҳам кўтарилишлари мумкин.

* * *

Бир неча клубларимиз мавсум ўйинларини тугатиб чет элга, халқаро ўртоқлик матчларини ўтказгани жўнаб кетишди. Москванинг «Локомотив» командаси Байрутда Ливиянинг «Триполи» командаси билан учрашиб 3:2 ҳисобида ғалабага эришдилар. Темирйўлчилар бу ерда яна иккита ўйин ўтказишади.

Москванинг бошқа бир командаси — «Торпедо» Стамбулда «Будрсаспор» билан учрашиб майдон эгалари дарвозасига учта жавобсиз тўп киритдилар.

ХОККЕЙ

ЧЕМПИОНАТНИ ҒАЛАБА БИЛАН БОШЛАШДИ

Футбол мавсуми тугаши арафасида эстафетани хоккейчилар қабул қилиб олишди. Пойтахтимиздаги «Юбилей» спорт залида мамлакат биринчилиги учун «А» класси иккинчи группаси қатнашчилари ўртасида чемпионат байроғи кўтарилди. Тошкентнинг «Спартак» командаси дастлабки матчни Орскнинг «Южный Урал» хоккейчилари билан ўтказди. Тошкентликлар сафида икки янги ўйинчи майдонга тушди. Булар Москванинг «Локомотив» командаси ўйинчиси Каменев ва пойтахт «Крылья советов» коллективидан ўтган Карнауховлардир. Учрашувни кўтаринки руҳда ўтказган тошкентлик хоккейчилар дастлабки кун 8:1 ҳисобида ғолиб келдилар. Эртаси кун бўлган такрор ўйинда ҳам командамиз устунлигини намойиш этди. Ҳисоб 5:1. Тошкентликлар сафида Фомин, Steблин, Слухов, Карнаухов, Куринной, Юфалар айниқса жонбозлик кўрсатиб ўйнадилар.

ЮБИЛЕЙ ФИЛЬМИ

Атоқли белорус шоири Якуб Колас ўзбек китобхонларининг ҳам севимли адибларидан бирига айланган. Ажойиб сўз санъаткорининг ҳаёти серқуёш республикамиз билан ҳам боғлиқдир.

Шоир Улуғ Ватан уруши йилларида Тошкентда яшади, баракали ижод қилди. Эндиликда пойтахтнинг Пушкин кўчасидаги 88-уй унинг мемориал хонасига айлантирилган. Якуб Колас шу уйда истиқомат қилганди.

Яқинда севимли шоирнинг 90 йиллиги нишонланади. Юбилейга ижодий армуғон ҳозирлаш мақсадида Минскдан бир группа кинохужжатчилар Тошкентга келдилар. Улар шоирнинг мемориал уйидан кинолавҳаларни ленталарга туширдилар. Бу сюжетлар шоир ҳақида яратилаётган фильмдан ўрин олади.

НАФИС ОБРАЗЛАР ОЛАМИ

Ҳайкалтарошлик нафис образлар оламини яратишдек умрбоқий санъатдир.

Қодир Салоҳитдинов ёшлигидан шу соҳага меҳр қўйди. У. П. Беньков номидаги Тошкент рассомчилик билим юртида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ф. И. Грищченко раҳбарлиги остида ҳайкалтарошлик сирларидан сабоқ олди. Кейинчалик В. И. Мухина номидаги Ленинград олий рассомчилик санъат билим даргоҳида таҳсил кўрди. Ленинградда ўқиб юрган вақтларида В. И. Ингал, В. И. Симонов ва бошқа машҳур кекса ҳайкалтарош усталар билан учрашди, уларнинг ижодий устахоналари билан танишди. Санъат олами ичида бўлиши,

Суратда: Қодир Салоҳиддинов ишлаган бюстлар (Ғафур Ғулом ва Нодира). Автор фотолари.

устозлар сабоғи ёш ҳайкалтарошда ўз касбига муҳаббат уйғотибгина қолмай, унинг бадиий тафаккури ва маҳоратининг юксалишида ҳам муҳим аҳамият касб этди.

Салоҳиддинов 1951 йилда биринчи ўзбек генерали Собир Раҳимовнинг ўлмас образи гавдалантирилган ўзининг уч фигурали «Олға »номли композицияси билан кўпчилик диққатини жалб этган эди. Шунингдек, унинг «Балерина», «Қурувчи қиз» асарлари ҳам нафис ва жозибали чиққанди. Ҳайкалтарошнинг бу асарларга ижодий жўшқинлик ҳарорати билан ёндошганлиги сезилиб туради. Образлар кўркам, оддий, унда ҳеч қандай уйдирмалик, ортиқчалик йўқ. Нимани ўз олдига мақсад қилиб қўйган, нимани тасвирламоқчи бўлган бўлса, уни аниқ жонли ва жозибали равишда ифодалаб беролган.

Шундай дилкаш лирик асарларидан бири «Энг қимматли»дир. Унинг композицияси шошилмасдан, диққат билан ишланган. Агар асарга эътибор берсак, аёл—она образига ҳайкалтарош муҳаббат билан ёндошганини кўрамиз. Ундан онанинг боласига бўлган чексиз меҳри, оналарга хос қувончи, оналик бахти юзу кўзларидан ёғилиб туради.

Салоҳиддинов Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари образини гавдалантирувчи асарлар устида ҳам кўп ишлади. 1965 йили ҳайкалтарош Бухенвальд қаҳрамони Андрей Андреевич Борзенконинг портретини яратди. Бу портрет ҳайкалтарошлик санъатининг кўзга ёрқин ташланадиган асарларидан бири бўлиб, муаллиф маҳорати ўсганлигидан гувоҳлик беради. Композицияси, танланган воситалар автор томонидан қаҳрамон дунёсини очишга шундай сингдириб юборилганки, натижада яратилган образ киши кўз ўнгида оддий, жонли қиёфада гавдаланади. Шунингдек, портретда жасурлик, қаҳрамоннинг ички дунёси, кўтаринки руҳининг аниқ берилиши ҳам диққатни жалб этади. 1967 йили Салоҳиддинов ҳайкалтарош Ю. Киселев билан ҳамкорликда ўзбек генерали Собир Раҳимов портретини яратди ҳам.

Унинг қўлидан чиққан ҳамма портретлар киши ички дунёсининг бўртиб туриши билан, шаклан сокин ғармонияси билан алоҳида ажралиб туради. Унинг ўзбек шоирлари, ёзувчилари хотирасига ишлаган бир қатор портрет бюстлари сўнгги йиллардаги ижодининг чўққиси бўлиб ҳисобланади. Бу портрет бюстлар «Шеърият боғи»даги комплекс бадиий монументал ёдгорликлар қаторидан ўрин олган. Уларда ўзбек шоирлари ва ёзувчиларининг сиймоси аниқ ифода этилгани ҳолда ҳар бирининг ўзига хос характери ва психологияси очиб берилган. Айниқса, машҳур ўзбек классик шоираси, Нодира, ўзбек совет адабиёти асосчиларидан Ғафур Ғулом, Ойбекларнинг бюстлари киши диққатини ўзига тортади. Бу образларнинг ҳаммаси зўр меҳр-муҳаббат билан гавдалантирилган. Ҳайкалтарош уларнинг шоирона боқиши ва туришларидан тортиб, қалб бойлигигача тасвирлашга интилган.

Кейинги йилларда Қодир Салоҳиддинов замонавий биноларнинг ички ва ташқи томонини бадиий тасвирлар билан безайдиган монументал санъат борасида ҳам ўз маҳоратини синаб кўрмоқда. Эскиз ва лойиҳалари бўйича ёдгорлик лавҳалари тайёрланиб Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлганлар хотирасига кўпгина жойларда қўйилган.

Салоҳиддиновнинг ҳайкалтарошликка оид асарлари санъат сирларини чуқур билиш асосига қурилган. Шунинг учун ҳам у яратган образлар ҳамиша мазмунли, ҳаққоний чиқади. Образларга давримиз поэзияси, гўзаллиги, фалсафаси сингдириб юборилади.

Салоҳиддинов етук ҳайкалтарошлар қаторидан муносиб ўрин олди, ўзининг тинимсиз интилиши ва изланиши туфайли нафис образлар оламини яратди.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.

ЧОЙХОНАМИ, МАЙХОНА?

Тошкент «Минводи» шифохонаси ёнидаги беморларга хизмат қиладиган чойхона талайгина маблағ сарфланиб, кўркам ва ажойиб ҳордиқ чиқарадиган жойга айлантирилган. Эски чойхонада эса Низом ота деган чойхоначи ишларди. Янги чойхона қурилди-ю, Низом отага:

— Отахон, қариб қолдингиз, — дейишди мулойимгина таъзим қилиб Калинин район матлубот жамиятидаги ўртоқлар, — ўрнини бўшатсангиз.

Ота дарғазаб бўлди:

— Ахир 20 йилдан зиёд жўмрак бураб, бунақа совуқ гапни эшитган эмасдим, — деди у, — Янги бинога янги «харидор» чиқиб қолибди-да?

Дарвоқе, сувнинг устига қурилган, атрофи ойнавондлик бу шинам чойхона кишининг эътиборини ўзига тортади. Унгача эски чойхонада ишловчи топилмасди. Низом ота чойхона ҳовлисига гули-райҳонлар экди, обод қилди. Унинг ширинсуханлиги одамшиавандалиги беморларни хушнуд этарди.

Чойхонага Жамолиддин Сайидхўжаев деган шахс келди-ю, файз кўтарилди, ширин суҳбат давралар йўқолиб, ўрнига ёқимсиз қийқириқлар, телба-тескари маъносиз суҳбатлар, алжирашлар пайдо бўлди. Чойхона ҳовлисидаги гули-райҳонлар сувсизликдан қуриди, унинг хуш бўйи йўқолиб, ўрнигаароқнинг бадбўйи анқийдиган бўлди. Қисқаси, чойхона майхонага айланди. Шунинг учун шифохонада даволанаётган беморлар бу ерга камдан-кам чиқишади.

Чойхона асосан шаҳардан чиқадиган ошхўрлар, майхўрларнинг маконига айланиб қолди. Чунки, ичкилик шайдолари шаҳарда мириқиб ичишолмайди-да! Жамолиддин бекорга югурибелмайди. Бошқасини қўяверайлик. Қозон ҳақи уч сўм! Ҳар куни ўртача 10—12 қозон қайнайди. Паловхон тўра учун жамики масаллиғ Жамолиддиндан топилади. Ошхўрларнинг кайфиятига қараб масаллиққа ортиқча нарх қўйилади.

Бу чойхона хизматидан ошхўрлару, майхўрлар ва Жамолиддин Саидхўжаев мамнун. Лекин, беморлар ранжимоқда.

Хўш, матлубот жамиятидаги ўртоқлар бунга нима дейишаркин?!

Жиянинг ХАБАРИЙ.

СУВСИЗ ЖЎМРАКЛАР

Ассалому алайкум, «Чақмоқ»! Янгийўл районидаги Карл Маркс номли колхознинг «Пахтаобод» участкасида яшовчи мухлисларинг — колхозчи Қ. Эргашев, бригадир Т. Расулов, пенсионер Р. Қурбонов, ўқитувчи А. Каримов.Т. Эргашев, шофёр Я. Толиповлар сенга дардимизни айтамиз.

Бундан икки йил муқаддам қишлоғимизни водопроводлаштириш бошланган эди. Аҳолининг ўшандаги шодлигини айтмайсанми.

Водопровод трубалари ётқизилди. Қишлоққа кўпи билан 20 та жўмрак ўрнатилиши керак бўлиб, бундан ортиқ жўмрак ўрнатилса, қишлоқ аҳолисини тўла сув билан таъминлаб бўлмас эди. Чунки, босим кучи етмай қишлоқнинг юқори қисмига сув бормасди.

Лекин, ишлар бошқача кетди. Водопровод қурувчилар айрим хонадонлар билан енг ичида тил бириктириб, нақд ҳисобига уларнинг уйига трубалар ётқиза бошлашди. Масалан, Омон Мамақулов, Тешабой Ботиров ўртоқларнинг ҳар бири 120 сўмдан. Йўлдош Толипов 60 сўм нақд пул бериб, уйларига водопровод жўмрагини киритиб олишди. Шундай қилиб, 20 дан ортиқ водопровод жўмраги ишлатилди.

Натижада қишлоқнинг юқори қисмида ўрнатилган водопровод жўмракларига сув етиб келмаётир. Бир икки километр наридан сув ташиб келишга мажбур бўлаяпмиз. Қурилган жўмраклар савлатга қаққайиб турибди. Босим кучли бўлганда жўмраклардан сув фақат чак-чак томади, холос. Бунинг устига-устак водопровод қурувчилар бригадасининг аъзоси Каримов сув ҳақини олиб, квитанция беришни ҳаёлига келтирмайди. Бу ўзбошимчаликларга колхоз раҳбарлари ва қишлоқ оқсоқоллари чек қўйишлари керак эди-ю...

Ҳурматли «Чақмоқ» ўзинг бир нима деб қўярсан. Шояд муродимиз ҳосил бўлса, эшикларимиз тагига водопровод трубаларидан ҳайқириб сув келса!

Мухлисларинг топшириғи билан ҲАЙРОНИЙ.

САЛОМ АЙТИНГ...

(15 СУТКАГА ТУШГАН АРОҚХУРНИНГ ЎЗ МУДДАТИНИ ЎТАБ КЕТАЁТГАН «ОҒА»СИГА ДЕГАНЛАРИ).

Оға, соғ борсангиз аввал, ҳушёрларга салом айтинг,
Кундуз ичиб, тунлар яна бедорларга салом айтинг.
Ичиб доим, билмай жойим, ранжитардим ҳар кимларни,
Йўлда мендан юз ўгирган дилдорларга салом айтинг...
Кўча-кўйда ётиб қолсам, кўрмасликка олган дўстлар,
Ё кўргали қизил бурним «ҳуштор»ларга салом айтинг.
Келиб қолгай денг, албатта, ўн беш сутка тугаганда,
«Бир-бир»га бири етмаган, ночорларга салом айтинг.
Пиво қайда, тез дараклаб, қорин қўйиб, гандираклаб,
Бемадору «бош оғриғи» беморларга салом айтинг.
Ҳар кун «ичишни ташлаган», яна «юз-юз»ни бошлаган,
Сўнг шишага ёнбошлаган, беорларга салом айтинг.
Онам кўзини ёшлатманг, дадам кўнглини ғашлатманг,
Ичсам энди, кайфлигимдан безорларга салом айтинг.
Айтинг, мендек ичиб, қадрин шишадек синдирмасинлар,
Ҳар дард келар ичкиликдан, ичмасинлар тамом, айтинг.
«Юз-юз» қилиб юзим кетди, оҳ, бу «юз»лар бошга етди,
Ичсам, қатъий қароримни дўстларга ном-баном айтинг!!

Оққа кўчириб олувчи: Муроджон РАҲМОНОВ.

РАССОМ ХАНДАСИ

Шилқим куёв: — Ҳой яхши қиз, қани ўтиринг, элтиб қўяман...

Безорининг суянган тоғи...

— Хўш... Ҳозирча иш йўқ. Майли, курортга бориб келаверингчи, кейин бир гап бўлар...

А. Холиқов чизган расмлар.

ЗАВОД КАФЕСИ

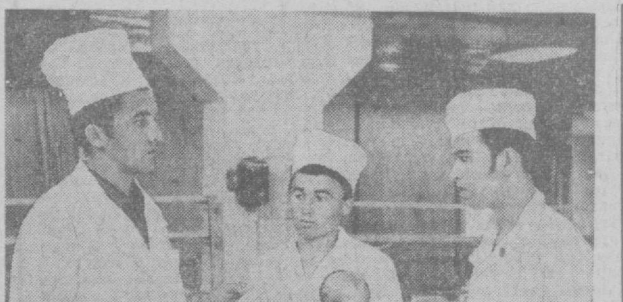

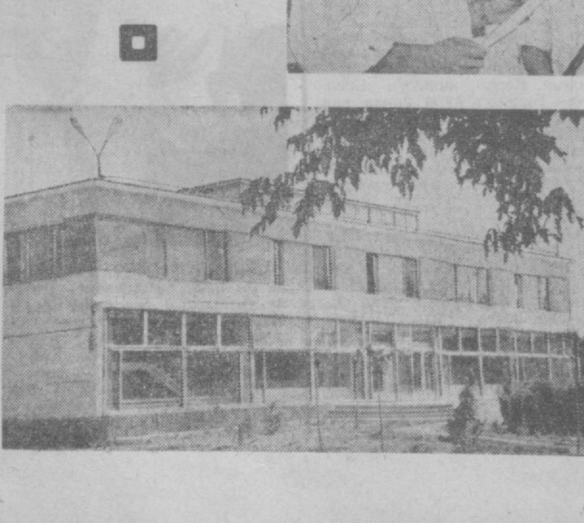

«Узбексельмаш» заводида ишчи ва хизматчилар учун кун сайин янги-янги қулайликлар яратиб берилялти. Куни кеча завод ҳузурида икки қаватли янги бино ишга туширилди. Бу ерда кафе ҳамда ошхона жойлашган. Суратда: бинонинг умумий кўриниши. Кафе ошпазлари Р. Саидхўжаев, Б. Абдукаримов ва Ш. Ёқубовлар янги таом хусусида маслаҳатлашишмоқда.

Ф. Абдурасулов фотолари.

АЖОЙИБОТ ОЛАМИДА

ҚАДИМИЁТ СИРЛАРИ

Перу мамлакатининг ғарбижанубида, Анд тоғлари орасида Уакаран қояси узоқдан кўриниб туради. Бу тоғ денгиз ликда жойлашган бўлиб, уни сатҳидан 6768 метр баланд«Инк қабилалари тоғи» деб ҳам аташади.

Перу испанлар томонидан босиб олина бошлаган пайтларда бу жойда оғзи тош билан маҳкамлаб қўйилган бир неча ғор топилган эди. Ўшанда ғорлардан озиқ-овқат омбори сифатида фойдаланилган, деган фикр туғилган эди.

Бизнинг кунларимизга келиб, замонавий техника билан қуролланган археологлар инк қабилаларининг ўша ғорларини батафсил ўрганишга жазм қилдилар. Ҳаракат бекор кетмади: ғор каттакон сирли сандиқни эслатгандай бўлди.

Аввало, археологлар жуда катта дарвозага дуч келдилар. У силлиқ харсанг тошлардан тикланган бўлиб, баландлиги 8 метр, эни 5 метр, қалинлиги 2,5 метр эди. Бу дарвоза эшиклари ўзига хос «подшипник»лар — ғордаги махсус тиқинларда жойлашган думалоқ тошлар устига ўрнатилганди. Дарвоза бунчалик катта ва оғир бўлишига қарамай, тўрт киши уни бемалол оча олди. Ичкари кирилганда яна бир ажойиботга дуч келинди: унинг ортида денгиз томон олиб борадиган туннель қурилган экан. Ер ости йўлининг шипи ва деворлари тош плиталар билан ишланган бўлиб, улар жуда аниқ ва зўр усталик билан терилган эди.

Туннель пировардида йўлак борлиги маълум бўлди. Унинг бири денгиз остидан 25 метр чуқурликда қазилган бўлиб, қирғоқ яқинидаги Гуанапе ороли остида бекилган эди. Мазкур ер ости йўлидан оролга чиқиш йўли ҳали топилганича йўқ. Туннелнинг бир қисми зилзилалар оқибатида бузилиб кетган бўлиши ҳам мумкин.

КЎЧМАНЧИ КЎЛ

Осиёнинг Гоби саҳросида Лоб-Нор номли бир кўл бор, Бу кўл ҳар йили ўрнини алмаштириб туради. Машҳур сайёҳ ва олим Пржевальский 1876 йили бу кўлга борганида, эски карталарга қараганда 100 километр шимол томонга силжиганини аниқлаган эди. Ундан кейин бу кўлга борган сайёҳ ва олимлар ҳам Лоб-Норнинг ҳар йили шимол томон силжиб бораётганини тасдиқладилар.

ХРОМИСБУЛТ БАЛИҚ

Африканинг шимол-шарқ томонида «Хромисбулт» деб аталувчи балиқ яшайди. Бу балиқ 60 тагача тухум қўйиб, уларни оғзида сақлайди ва ундан 12—14 кунда балиқчалар очиб чиқади. Балиқчалар ҳамма вақт онасининг атрофида бўлиб, бирор қўрқинч юз берса, дарҳол онасининг оғзига қочиб кириб жон сақлайди.

Редактор А, ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

9.55 — **Кўрсатувлар программаси**, 10.00 — Янгиликлар, 10.10 — Цирк программаси.

11.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.20 — **Кўрсатувлар программаси.**

Ўзбек тилида: 17.25 — **«До-ре-ми-фа-соль».** Болалар учун музикали кўрсатув, 18.05 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. **«Мардлик — мангулик».**

Рус тилида: Рангли телевидение. **«Фитиль-120».** Сатирик киножурнал, 19.15 — **«Ахборот»** информацион программаси.

Ўзбек тилида: 19.30 — Наманган область артистларининг концерти, 20.30 — **«Ахборот»** информацион программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

22.00 — **«Вақт»** информацион программаси.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/XI да **Тонг олдидан** (премьера), 12/XI да **Оққуш кўли** (кундузи), **Травиата** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/XI да **Қонли сароб**, 12/XI да **Афсона яратган қиз** (кундузи), **Парвона** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/XI да **Тоғ гўзали**, 12/XI да **Хотинимнинг эри.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 12/XI да **«Совет композиторлари — болаларга»** I абонемент бўйича концерт-лекция (кундуз соат 12 да).

КИНО

19 лар комитети — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», (кундуз ва кечқурун).

Оловнинг бўйсундирилиши — «ДРУЖБА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Қопқон — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ғалабадан сўнгги жанг (кундуз соат 12, 3 да, кеч соат 9 да), **Ёшлар** (кеч соат 6, 7.30 минутда) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Шер қабри — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ҳиндуларнинг чин дўсти — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

СССР НЕФТНИ ҚАЙТА ИШЛАШ ВА НЕФТЬ ХИМИЯСИ САНОАТИНИНГ ТЕХНИКА-ИҚТИСОДИЙ ТАДҚИҚОТЛАР МАРКАЗИЙ ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ (ЦНИИТЭнефтехим).

СССР нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати маҳсулоти ва буюмларининг тармоқ каталогига обуна ҚАБУЛ ҚИЛМОҚДА

Каталог 4 қисмдан иборат бўлиб, уларнинг ҳар бири ҳажмига қараб бир ёки бир неча томни ўз ичига олади.

I қисм. Нефтни қайта ишлаш, нефть химияси, сланецларни қайта ишлаш маҳсулотлари.

II қисм. Синтетик каучук саноати маҳсулотлари.

III қисм. Шина саноати буюмлари.

IV қисм. Резина, латекс ва асбест буюмлар.

Қаталог алмаштириладиган, унификацил қилинган паспорт-варақаларда нашр этилади. Бу эса амалдаги информация-справка материалларини оператив равишда янгилаб туриш ва уларни системага солинган ҳолда сақлаш имкониятини беради.

Паспорт-варақалар металл тутқичлари бўлган махсус қаттиқ муқова-папкаларда сақланади. Бу папкалар обуначиларга юборилади.

Ташкилотлар (корхоналар) ва айрим кишилар бутун каталогга, унинг айрим қисмларига ёки айрим томларига обуна бўлишлари мумкин.

Проспектлар, учун ЦНИИТЭнефтехимнинг тарқатиш бўлимига мурожат қилинсин: Москва, Б-140, Краснопрудная кўчаси, 31-уй, телефон 2640656.

«Уздорресторан» трести, Тошкент аэропорти ресторани, Тошкент станцияси темир йўл ресторани ва Вагон-ресторан коллективлари Тошкент аэропорти ресторанининг директори А. М. Отахўжаевга онаси

Обида
КАРИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64697.
Р. — 02714. Б. 1678.